

๗๐. รัชรา คลายนาทร. บทบาทในการหาเลี้ยงครอบครัวกับการใช้อำนาจระหว่างคู่สมรสในกรุงเทพมหานคร (The Provider Role and Marital Power in Bangkok Metropolis). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกอิสระสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๕. (๑๕) ๑๗๗ หน้า. (วพ HQ ๗๔๓. ๖๖)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อจะศึกษาความเกี่ยวข้องระหว่างบทบาทของคู่สมรสในการหาเลี้ยงครอบครัวกับการใช้อำนาจระหว่างคู่สมรสในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัวในสังคมเมือง

วิธีการศึกษา ใช้วิธีทดสอบจากค่า Chi Square และจากค่า Contingency Coefficient นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีวัตถุประสงค์ที่จะนำเรื่องสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคู่สมรส กับวงจรชีวิตของครอบครัวบางด้านมาศึกษาร่วมด้วย ในลักษณะที่เป็นตัวแปรควบคุม โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผลการวิจัยพบว่า โดยทั่วไป บทบาทในการหาเลี้ยงครอบครัวของคู่สมรส ก่อให้เกิดความแตกต่างในการใช้อำนาจระหว่างคู่สมรสในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว ในด้านการใช้อำนาจรวมของคู่สมรส การสนองทางจิตใจภายในครอบครัว การสนองทางจิตใจของครอบครัวจากสิ่งภายนอก บทบาทอันเป็นเป้าหมายทางวัตถุภายในครอบครัว และในด้านบทบาทอันเป็นเป้าหมายทางวัตถุของครอบครัวจากสิ่งภายนอก โดยเฉพาะในด้านบทบาทอันเป็นเป้าหมายทางวัตถุของครอบครัวจากสิ่งภายนอกนั้น จะมีความเกี่ยวข้อง กับบทบาทในการหาเลี้ยงครอบครัวของคู่สมรสมากกว่าการใช้อำนาจของคู่สมรสในด้านอื่น ๆ แม้ว่าจะนำเรื่องสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และวงจรชีวิตของครอบครัวมาศึกษาร่วมด้วยก็ตาม นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้อำนาจระหว่างคู่สมรสส่วนใหญ่ ภรรยาจะเป็นผู้ใช้อำนาจมากกว่าสามี

สิ่งที่พบในการวิจัยอีกประการหนึ่งคือ ในเรื่องสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคู่สมรส ซึ่งพบว่า ในคู่สมรสที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับต่ำนั้น บทบาทในการหาเลี้ยงครอบครัวของคู่สมรสจะมีความเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจระหว่างคู่สมรสมากกว่าในคู่สมรสที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับสูง โดยเฉพาะในครอบครัวที่ภรรยา

มีระดับอาชีพและการศึกษาในระดับต่ำ บทบาทดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจระหว่างคู่สมรสในอัตราที่สูงกว่าครอบครัวที่ภรรยา มีระดับอาชีพและการศึกษาในระดับสูง นอกจากนี้ ความเกี่ยวข้องระหว่างบทบาทในการหาเลี้ยงครอบครัวของคู่สมรสกับการใช้อำนาจระหว่างคู่สมรส ยังเปลี่ยนแปลงไปเมื่อครอบครัวมีระยะเวลาในการสมรสที่แตกต่างกัน และเมื่อครอบครัวมีบุตรที่ประกอบอาชีพแล้ว

ผลสรุปในการวิจัยกล่าวได้ว่า บทบาทในทางเศรษฐกิจของคู่สมรส มีความเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจระหว่างคู่สมรส ในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว และการเปลี่ยนแปลงในบทบาทการหาเลี้ยงครอบครัวของคู่สมรส ย่อมส่งผลกระทบต่อการใช้อำนาจระหว่างคู่สมรส ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นกับสถาบันครอบครัว อันเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของทุกสังคม